

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XV. — Izdan in razposlan dne 28. februarja 1899.

Vsebina: Št. (37—38.) 37. Dopustilnica za lokalno železnico Raspenau—Weissbach. — 38. Dopustilnica za lokalno železnico Friedland—državna meja blizu Hermsdorf-a.

37.

Dopustilnica z dne 15. februarja 1899. l.

za lokalno železnico Raspenau—Weissbach.

Na podstavi Najvišega pooblastila dodeljujem v porazumu z udeleženi ministri okrajnemu odboru Friedland na Češkem po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po zmišlu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo kot lokalno železnico s pravilnim tirom napraviti od postaje Raspenau—Liebwerda na Južno-severnonemški zvezni železnici v Weissbach.

§. 1.

Železnici, ki je predmet te dopustilnice, se podeljujejo v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) omenjene ugodnosti.

§. 2.

Koncesionar je dolžen, začeti gradnjo dopuščene železnice precej po dobljenem dovolilu za gradnjo, dokončati jo najdalje v dveh letih, računaje

od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bode držal gorenjega roka za gradnjo, in pa da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, mora dati koncesionar zagotovilo položivši varščino 20.000 goldinarjev v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala zgoranja dolžnost, se smé izreči, da je zapala ta varščina.

§. 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesionarju pravica razlastitve po določilih dotedanjih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesionarju tudi zastran tistih dovlacnic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§. 4.

Koncesionarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice, ravnati po vsebini te dopustilnice in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministristvu za železnice, in pa po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju že-

leznic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, kateri se dadó morebiti v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izda ministrstvo za železnice.

§. 5.

Koncesijonar je dolžen, poskrbeti za oskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in v ta namen pristopiti k pokojninski blagajnici zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železnično podjetbo ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi kakor pri blagajnici imenovane zveze.

§. 6.

Koncesijonarju se daje pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredi delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonarja.

Izdaja prednostnih obligacij, ki se smejo glasilati le na zakonito deželno vrednoto, je izključena tako dolgo in v toliko, da se pokaže trajno zagotovljeno njih obrestovanje in razdolžba po izkazih, ki jih pregleda ministerstvo za železnice.

Koncesijonarju pa se daje pravica, da izda prednostne delnice, ki imajo gledé obrestovanja in razdolžbe prednost pred osnovnimi delnicami, do zneska, kakor ga ustanovi državna uprava.

Dividenda, ki pristoji prednostnim delnicam, predno nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, pri čemer pa ne bodi nobenega doplačila iz doneskov poznejših let, se ne sme odmerjati z več kakor s štirimi odstotki.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res uporabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, všteti nabavo vozil, in pa za dotacijo pričravnega zaklada, katerega določi državna uprava, in se izkažejo, kakor

gre, prištevši interkalarne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakoršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če privoli državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtčzu, ki ga odobri državna uprava.

Družbena pravila in pa obrazci prednostnih obligacij, ki se izdadó, potem osnovnih in prednostnih delnic, potrebujejo odobrila državne uprave.

§. 7.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru in pa glede polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera bodo vsaki čas veljala pri južni severnonemški zvezni železnici.

Ta določila je uporabljati tudi na deželno brambo in črno vojsko obéh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kedar potujejo te osebe službeno na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesijonar je dolžen, da pristopi k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za več vojaške prevoze, dalje da pristopi k vsaki čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1 dne junija 1871. l., o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakikat veljajoči predpis za vojaški prevoz po železnicah, in pa vsakikat veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarja moč in veljavo z dnem, katerega se začne po dopuščeni železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdado po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakonu, zadobé za koncesijonarja veljavnost, kakor hitro se mu priznajo uradoma.

Te dolžnosti ima koncesijonar samo v toliko, v kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na drugotnost té proge in na olajšila, dodeljena vsled tega gledé naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesijonar je dolžen, oddajaje službe se ozirati po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§. 8.

Dopustilna doba in ž njo vréd v §. 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računec od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v §. 2. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, v kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti po zmislu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 9.

Koncesijonar nima pravice, oddajati obrat dopuščene železnice tretjim osebam, razen če državna uprava to izrečno dovoli.

Državni upravi se pridružuje pravica, prevzeti obrat dopuščene železnice in ga v potem še ostali dopustilni dobi voditi za račun koncesijonarja zlasti v slučaju, če bi dobila direktno stično zvezo z železnico, ki jo vsaki čas obratuje država.

V tem slučaju mora koncesijonar stroške, ki so res nastali vsled obratovanja, eventualno katera je, poprečno določiti, povrniti državni upravi.

Sploh je načine, kako je voditi obrat, uravnati z obratno pogodbo, ki se sklene s koncesijonarjem.

§. 10.

Koncesijonar ima dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) vsaki čas dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno porabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še le napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo

imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 11.

Državna uprava si pridružuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat odana, odkupiti vsaki čas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo podjetje v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom, od tega se odbijejo čisti doneski najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Če bi se železnica odkupila po preteku časne davčne prostosti, določene v §. 2., tedaj je z davki, dokladami in drugačnimi javnimi davščinami, katere zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kot z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti glede vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračuniti davek z dokladami vred po odstotnem postavku prvega davku zavezanega leta ter ga odbiti od doneska.

K tako najdenemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po §. 131., lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetine teh čistih doneskov.

3. Po zmislu spredaj stoječih določil najdeno odkupnino je potem koncesijonarju kot odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom ali kedar bi po določilih v odstavkih 1 in 2 najdeni poprečni čisti donos ne oziraje se na pribitek, omenjen v zadnjem stavku odstavka 2, ne dosegel vsaj letnega zneska enakega letnini, ki je potrebna za pogojeno obrestovanje in razdolžbo prednostnih obligacij, izdanih z dovolilom državne uprave prištevši tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrene delnične glavnice v času, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da izplačuje država koncesijonarju v še ostali dopustilni dobi zneske, potrebne za pogojeno obrestovanje in razdolžbo morda izdanih prednostnih obligacij,

dokle se povsem odplačajo o dogovorjenih rokih dospelosti, spredaj navedeno letnino za delniško glavnicu pa v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Državi se pridržuje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih letnih plačil v zmislu odstavka 3, oziroma mesto letnine, ki jo je plačati po odstavku 4 za delniško glavnicu, plačati glavnicu, ki je enaka znesku glavnične, računaje obresti od obresti, po štiri od sto na leto, diskontovane vrednosti oznamenjenih plačil, samo ob sebi umevno ne preštevesi pribitka, omenjenega v zadnjem stavku odstavka 2.

Ako se država odloči, plačati to glavnicu, plačati jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je računati pri tem po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

6. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odkupnino predpisano v št. 1 do 5 brez daljne odplate v bremen čisto last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajniške zaloge, dovlačnice, ki so morda last koncesionarja in družbina postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v kolikor niso bili ti že določili primerno uporabljeni z odobrilo državnega uprave.

7. Sklep državne uprave o izvrševanju pravice državnega odkupa, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V ti izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, kateri morajo bodisi kot pritiklina železniškega podjetja ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo plača država železniškemu podjetju, eventuelno s pridržkom poznejše izprave začasno ovedene odkupne cene (št. 1 do 5) s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

8. Državna uprava si pridržuje pravico, postaviti ob enem z vročbo odkupne izjave posebnega

komisarja, ki mora paziti na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsaki prevzetbi novih dolžnosti, katere segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenitev.

9. Koncesionar je dolžen, poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, kateri je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionar ne izpolnil te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarja in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjene imovinske predmete.

Pocenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so odslej vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pak mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in druge dolgove.

10. Država si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 7) izvrši vknjižbo državne lastninske pravice na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki pridejo vsled odkupa na državo.

Koncesionar je dolžen, dati državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago pravne listine, katere bi bile morda še potrebne z njegove strani.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, všteti vozila, gradivne zaloge in iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade v obsegu, povedanem v §. 11., št. 6.

Ko mine to dopustilo in pa tudi, ko se odkupi železnica (§. 11.), obdrži koncesionar last pričuv-

nega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imel po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere si je koncesionar sezidal ali pridobil sam po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§. 13.

Državna uprava ima pravico, se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo, in posebno po nadzornikih, pošiljanih ob stroških koncesionarja, kakorkoli se ji vzvidi primerno, privedovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikor se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v velike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilo ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi precej odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§. 14.

Državna uprava si nadalje pridržuje pravico, da se smé, ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okoliščinah izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Witteck s. r.

38.**Dopustilnica z dne 15. februarja 1899. l.**

za lokalno železnico Friedland—državna meja blizu Hermsdorfa.

Na podstavi Najvišega pooblastila dodeljujem v porazumu z udeleženi ministristvi okrajnemu

(Slovenisch.)

odboru Friedland na Češkem po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895) zaprošeno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo kot lokalno železnico z ozkim tirom napraviti od postaje Friedland na južni severno-nemški zvezni železnici do državne meje blizu Hermsdorfa.

§. 1.

Gledé morebitnega stika dopuščene železnice s saksosko železnično mrežo pri Hermsdorfu in pa gledé prometne službe na stični postaji se pridržuje ustanovitev zadevnih določil sklepu državne pogodbe s kraljevo saksosko vlado, in koncesionar je dolžen se podvreči tem določilom in dolžnostim, ki mu nastanejo iz nje.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustilnice, se podeljujejo v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) omenjene ugodnosti.

§. 3.

Koncesionar je dolžen, začeti gradnjo dopuščene železnice precej po dobljenem dovolilu za gradnjo, dokončati jo najdalje v dveh letih računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bode držal gorenjega roka za gradnjo, in pa da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, mora dati koncesionar na zahtevo državne uprave zagotovilo, položivši varščino 20.000 v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala zgoranja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§. 4.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesionarju pravica razlastitve po določilih določilnih zakonitih predpisov.

Isto pravico je podeliti koncesionarju tudi gledé tistih dovlačnic, ki bi se vtegnile narediti in

o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§. 5.

Koncesionarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice in po dopustilnih pogojih, ki jih postavi ministrstvo za železnice, in pa po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se morebiti dadó v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbes in obratni predpisi, podani v redu za obrat

železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebno na znižano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in na to stran bodo veljali posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§. 6.

V ostalem pa je smatrati v uvodu oznamenjeno železnično progo za celokupno sestavino železniškega podjetja, ki je predmet dopustilnice z dne 15. februarja 1899. l. (drž. zak. št. 37), in naj torej zanjo veljajo določila §§. 5—14 omenjene dopustilnice.

Wittek s. r.